

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN
Planeringsavdelningen
Planenheten
länsarkitekt
Tord Fagerberg

se SANDLISTA

1981.12 001.215

TIERPS KOMMUN Kommunstyrelsen	
1980 -12- 2 3	
Diariefnr 1980.747	Diarieplanbeteckn 061.315
Utgått år	

BESLUT

1 (3)

1980-12-19

11.082-2036-76

Kommunfullmäktige i Tierps kommun
Box 6000
815 00 TIERP

(+ karta utvisande undantaget område)

Fastställelse av byggnadsplan

Förslag till ANDRING OCH UTVIDGNING AV BYGGNADSPLAN FÖR FASTIGHETEN JÖRSÖN 3:1, DEL AV FASTIGHETEN SÖDERFORS BRUK 1:1 M FL FASTIGHETER (BRUKSBEBYGGELSEN) I TIERPS KOMMUN, har lämnats in till länsstyrelsen för fastställelseprövning.

Planförslaget, som antagits av kommunfullmäktige den 27 januari 1976, § 6, har upprättats av NOARK Arkitektkontor AB genom arkitekt Kjell Norberg och planingenjör Ulf Astrand i maj 1975. Förslaget har redovisats på en plankarta med tillhörande planbestämmelser. Till förslaget hör även en beskrivning.

Planförslaget avser att bevara den befintliga, numera delvis avstyckade, äldre kulturhistoriskt värdefulla bruksbebyggelsen i sydvästra delen av planområdet samt att möjliggöra en komplettering med dels elva enbostadshus/radhus i denna del, dels tre tvåvånings flerbostadshus i planområdets norra del. I västra delen av planområdet, som är tidigare byggnadsplanlagt, föreslås ett mindre H-område med tillhörande körförbindelse som ersättning för befintlig kiosk. För övrigt befäster planförslaget befintliga förhållanden beträffande bostadsbebyggelse, skola, annan allmän plats-mark m m.

Planförslaget har varit utställt under tiden 11 augusti - 9 september 1975. Under utställningstiden har erinringar framförts av AB Uppsalaplast och Stora Kopparbergs Bergslags AB samt efter utställningstiden från bostadsrättsföreningen Garaget genom ordförande Kjell Eriksson.

Erinringarna har bemötts av planförfattarna i yttrande till byggnadsnämnden. Länsstyrelsen ansluter sig till yttrandet.

Kommunicering enligt förvaltningslagen har skett genom länsstyrelsen. Bostadsrättsföreningen Garaget har därvid återkommit och vidhållit sina erinringar mot föreslagen kioskbyggnad med tillfart, som kommer nära de av föreningen disponerade garagebyggnaderna. Något i sak nytt har inte tillförts ärendet.

Såväl före som efter kommunfullmäktiges antagande av planförslaget har bl a bevarandefrågor diskuterats mellan kommunen/planförfattaren och företrädare för länsstyrelsen vid skilda samråds-

tillfällen. Härvid har även frågor om byggnadsminnesförklaring samt som undantag i planförslaget berörts.

Fråga om byggnadsminnesförklaring har väckts för visst område och presenterats för berörda fastighetsägare under år 1979. Förslaget omfattar den sydöstra delen av planförslaget och innehåller även den föreslagna enbostadsbebyggelsen. Riksantikvarieämbetet, Tekniska museet och Nordiska museet har tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen. Detta motiverar ett undantag i planförslaget.

Den föreslagna enbostadsbebyggelsens omfattning och läge nära den skyddsvärda bruksbebyggelsen innebär ett sådant intrång i den kulturhistoriskt värdefulla miljön att den även av detta skäl bör undantas från fastställelse. Länsstyrelsen är för sin del beredd att förutsättningslöst senare pröva planförslag som tar hänsyn till bebyggelsetäthet och miljö i området genom erforderliga skyddsavstånd och friytor inom den relativt koncentrerade bebyggelsen.

De till planförslaget hörande planbestämmelserna innehåller förslag till C- och k-bestämmelser avsedda att tillgodose bevarandebestämmelserna. Den utformning som bestämmelserna fått avses i princip motsvara de av planverket rekommenderade Q- och q-bestämmelserna, men innehåller föreskrifter som inte kan fastställas. C- och k-bestämmelser med följdbestämmelser bör därför undantas från fastställelse. Den som K-område redovisade begravningsplatsen är att betrakta såsom lagskyddad fornlämning, varför K-bestämmelsen är felaktig och bör undantas. Dessa bestämmelser blir för övrigt inaktuella genom ovan nämnda undantag.

Länsstyrelsen fastställer byggnadsplaneförslaget med stöd av 108 § andra och fjärde styckena byggnadslagen.

Från fastställelse undantas ett område som på plankartan angetts med blå begränsningslinje. Från fastställelse undantas även § 1; 1 mom c) och e), 2 mom a), § 4: 1 mom, 3 mom och § 5: 1 mom i byggnadsplanebestämmelserna.

Besvär över detta beslut kan anföras genom skrivelse till regeringen. Besvärsskrivelsen insänds till bostadsdepartementet, 103 33 Stockholm, och skall ha kommit in dit inom tre veckor från den dag beslutet är daterat.

I besvärsskrivelsen skall anges det beslut som överklagas. Vidare bör klaganden meddela sin fullständiga adress.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Blomquist, beslutande, förste länsassessor Blomberg, länsantikvarie Rydh, överlantmätare Hygstedt, naturvårdsdirektör Ekeberg och länsarkitekt Fagerberg, föredragande.

Bo Blomquist

Tord Fagerberg

SÄNDLISTA

Byggnadsnämnden i Tierps kommun	+ karta utvisande undantaget område
Statens planverk	"
Fastighetsbildningsmyndigheten i Östhammars distrikt	"
Fastighetsregistermyndigheten, länsstyrelsen	"
Aktiebolaget Uppsalaplast, Gävlevägen 3, 810 60 Söderfors	"
Stora Kopparberg, Specialstålverken, 810 60 Söderfors	"
Brf Garaget, adr Kjell Eriksson, Tamms väg 7, 810 60 Söderfors	"

Lennart Forsberg

NOARK

NOARK/ARKITEKTKONTOR AB STORGATAN 28A 75331 UPPSALA TELEFON VÄXEL 018/100120
Rådgivande arkitekter och ingenjörer • Husprojektering • Mark- och landskapsplanering • Samhällsplanering

16-10-14
11.082-2036-76

BESKRIVNING

tillhörande förslag till ändring och utvidgning av byggnadsplan för fastigheten JÖRSÖN 3:1, del av fastigheten SÖDERFORS BRUK 1:1 m fl fastigheter (BRUKSBEBYGGELSEN) i Tierps kommun, Uppsala län.
35/02-04

Allmänt

Planområdet är beläget på Jörsön i det centrala Söderfors. Det begränsas i söder av Storgatan, i väster av kyrkan, Västermalm och Tamms väg, i norr av Ankarströms väg samt i öster av elektrostålverket.

För områdets västra del gäller byggnadsplan fastställd 1965-05-04. Planområdet gränsar i väster till byggnadsplaner fastställda dels 1963-04-11 och dels 1975-04-16. I norra delen gränsar området till byggnadsplan för butikscentrum fastställd 1969-11-13. Inom området finns dessutom en avstyckningsplan fastställd 1945-03-02.

Befintliga förhållanden

Planområdet omfattar den gamla bruksbebyggelsen i Söderfors. Bebyggelsen består av bruksstugor i trä som uppfördes under 1700-talet för de anställda vid bruket. Stugorna var från början rödfärgade. År 1823 rappades ytterväggarna och har nu vit färg.

Byggnaderna var tidigare avsedda för upp till 4 familjer. Lägenheterna bestod då ofta av enbart ett kök eller i vissa fall av kök och kammare. Under 1960-talet har flertalet byggnader renoverats och byggts om till moderna enfamiljshus med god standard. Vid renoveringen har exteriören bibehållits intakt så att den gamla bruksmiljön kunnat behållas.

På gårdarna innanför bostadshusen finns uthus som tidigare användes som ladugårdar och dylikt. Även dessa har renoverats och användes idag som garage och uthus. Av byggnaderna öster om Strömgatan användes för närvarande de två sydligaste som bruksmuseum respektive omklädningsrum för industrien.

Bruksbebyggelsen är ett av de bästa exemplen på svensk bruksbyggnadskonst och det är ur kulturhistorisk synvinkel synnerligen viktigt att bebyggelsen bevaras för framtiden.

I den centrala delen av planområdet ligger Söderfors låg- och mellanstadieskola som består av ett antal mindre skolbyggnader. Väster om Skolgatan, öster om skolan, finns dessutom några förrådsbyggnader samt ett brandbilsgarage som ägs av Söderfors Bruk. Byggnaderna som är uppförda i slaggsten har en vacker utformning och är värdefulla miljöbyggnader.

Söder om skolan ligger gamla prästgården som numera användes som lek-skola och ungdomslokal.

Omedelbart norr om kyrkan och väster om Tamms väg ligger ett grönområde som i sin norra del innefattar en mindre kioskbyggnad.

I den norra delen av planområdet söder om Ankarströms väg, finns tvåvånings bostadshusbebyggelse som är av relativt god kvalitet.

Öster om Skolgatan söder om Ankarströms väg ligger kommunens ålderdomshem.

Mellan Nygatan och ålderdomshemmet ligger nyuppförd tvåvånings flerfamiljshusbebyggelse.

Öster om Nygatan norr om bruksbebyggelsen finns en begravningsplats som anlades år 1696 men som idag ej används för begravningsändamål.

Öster om kyrkogården på båda sidorna av Strömgatan finns ett antal friliggande enfamiljshus samt tre flerfamiljshus.

Planförslaget

Bruksbebyggelsen är i sin nuvarande form en ovärderlig tillgång för hela Söderfors. Ur miljö- och kultursynpunkt har bebyggelsen ett omistligt värde, samtidigt som den ur boendesynpunkt fyller de krav som kan ställas på ett modernt småhusområde.

Det är därför av utomordentligt stor vikt att bebyggelsen får behålla sin nuvarande karaktär och att den underhålls så att den kan bevaras för framtiden. Alla reparationer och renoveringar av bebyggelsen bör utföras ytterst pietetsfullt och speciell hänsyn bör därvid tagas till bebyggelsen som helhet.

För att markera bebyggelsens värde har bostadshusen givits en speciell k-märkning i förslaget. Uthus inom bostadskvarter har korsprickats och vissa andra uthuslängor som är av betydelse för miljön har givits speciell C-märkning.

Bruksbebyggelsen öster om Strömgatan kan till följd av industriens utveckling med bl a övergång till arbete i skift och därav följande bullerproblem, ej lämpligen användas för bostadsändamål. Istället bör annat lämpligt användningssätt sökas för de tre nordligaste av dessa byggnader, i likhet med vad som skett för de två sydligaste. I avvaktan på att sådana möjligheter yppar sig, föreslår planen en bestämmelse som möjliggör ett bibehållande av även dessa byggnader.

Bruksbebyggelsen föreslås kompletterad med 11 st kedjehus. Kedjehusen får sin värmeförsörjning från en för hela bruksbebyggelsen gemensam befintlig panncentral. Nybebyggelsen måste ges en utformning som väl ansluter till befintlig bebyggelse så att bruksmiljöns helhetsbild icke störs.

Även för den ladugårdsbyggnad i slaggsten som under 1960-talet raserades, föreslås möjlighet till ett återuppförande.

De väster om Skolgatan belägna förrådsbyggnaderna och brandbilsgaraget beräknas ha kvar sin nuvarande funktion inom överskådlig tid och föreslås bibehållas.

Även gamla prästgården föreslås att bibehållas och användas i sin nuvarande funktion.

Skolområdet rymmer som tidigare nämnts, lokaler för låg- och mellan- stadium. Någon förestående utbyggnad är ej planerad, men skoltomten är tillräckligt stor för eventuellt framtida utbyggnader till cirka 30 klasser.

Den befintliga bostadsbebyggelsen söder om Ankarströms väg föreslås kompletteras med tre stycken tvåvånings flerfamiljshus. Parkeringen ordnas på kvarteretsmark dels i garage och dels utomhus. För att genomföra den föreslagna bebyggelsen fordras att tre stycken barackbyggnader rives.

För ålderdomshemmet har en framtida utbyggnad norrut skisserats.

Nygatan inom bruksbebyggelseområdet och Strömgatans södra del som är genuina bruksgator, föreslås ligga kvar oförändrade. Vid gatornas anslutning till Storgatan är sikten skynd varför de bör enkelriktas norrut inom dessa avsnitt.

Norra delen av Nygatan som givits en bredd av 12,0 meter kopplas genom en tvågående förbindelse ihop med den södra delen av Skolgatan som föreslås breddad till 10,0 meter.

Skolgatan-Nygatan blir därigenom den genomgående förbindelsen till Söderfors butikscentrum. Skolgatans anslutning till Storgatan har flyttats västerut för att siktförhållandena ska förbättras.

Området söder om gamla prästgården föreslås utlagt som parkmark.

I områdets västra del i anslutning till befintlig kiosk föreslås ett område för handelsändamål så att en ny kioskbyggnad kan uppföras.

Uppsala i maj 1975
NOARK Arkitektkontor AB

Kjell Norberg
Kjell Norberg
arkitekt SAR

Ulf Åstrand
Ulf Åstrand
planingenjör

Tillhör länsstyrelsens i Uppsala län beslut den 19 december 1980
Tord Fagerberg
Tord Fagerberg

Lennart Forsberg

NOARK

NOARK ARKITEKTKONTOR AB STORGATAN 28 A 753 31 UPPSALA TELEFON VÄXEL 018/10 0120
Rådgivande arkitekter och ingenjörer • Husprojektering • Mark- och landskapsplanering • Samhällsplanering

1976-10-14
11.082-2036-76

BYGGNADSPLANEBESTÄMMELSER

tillhörande förslag till ändring och utvidgning av byggnadsplan för fastigheten JÖRSÖN 3:1, del av fastigheten SÖDERFORS BRUK 1:1 m fl fastigheter (BRUKSBEBYGGELSEN) i Tierps kommun, Uppsala län.
35/02-04

§ 1 BYGGNADSPLANEOMRÅDETS ANVÄNDNING

1 mom Byggnadsmark

- a) Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.
- b) Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

undan-
taget

c) På med C betecknat område får åtgärd icke vidtagas som motverkar bibehållandet av befintliga kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

d) Med H betecknat område får användas endast för handelsändamål.

undan-
taget

e) Med Jm betecknat område får användas endast för småindustriändamål av sådan beskaffenhet att närboende ej vållas olägenheter med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad.

2 mom Specialområden

a) Med K betecknat område får användas endast för begravningsändamål.

§ 2 MARK SOM ICKE ELLER I ENDAST MINDRE OMFATTNING FÅR BEBYGGAS

1 mom Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

2 mom Med korsprickning betecknad mark får bebyggas endast med uthus, garage och dylika mindre gårdsbyggnader.

§ 3 SÄRSKILDA FÖRESKRIFTER ANGÅENDE OMRÅDEN FÖR LEDNINGAR OCH FÖR ALLMÄN TRAFIK

1 mom På med u betecknad mark får icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

2 mom Inom med x betecknat område inom byggnadsområde får icke vidtagas anordningar som hindrar att området används för allmän gångtrafik.

§ 4 BYGGNADSSÄTT

undan-
taget

1 mom På med S betecknat område skall byggnad uppföras i gräns mot granntomt där sådan gräns förekommer inom området.

2 mom Med F betecknat område får bebyggas endast med hus som uppföres fristående.

undan-
taget

3 mom På med k betecknat område skall befintlig, kulturhistoriskt värdefull byggnad bibehållas och får ej förändras vad beträffar planform, taklisthöjd eller taklutning.

§ 5 DEL AV TOMTPLATS SOM FÅR BEBYGGAS OCH ANTAL BYGGNADER PÅ TOMTPLATS

undan-
taget

1 mom Av tomtplats som omfattar med S betecknat område får högst en tredjedel bebyggas.

2 mom Av tomtplats som omfattar med F betecknat område får högst en fjärdedel bebyggas.

3 mom Av tomtplats som omfattar med S eller F betecknat område får endast en huvudbyggnad och ett uthus eller annan gårdsbyggnad uppföras.

§ 6 VÅNINGSAANTAL

1 mom På med romersk siffra betecknat område får byggnad uppföras med högst det antal våningar som siffran anger.

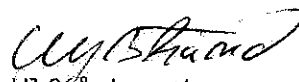
2 mom På med n betecknat område får vind icke inredas utöver angivet våningsantal.

§ 7 BYGGNADS HÖJD

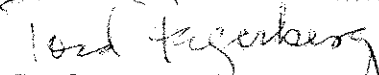
1 mom På med I, IIa eller II betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än respektive 5,6, 6,5 och 8,0 meter.

Uppsala i maj 1975
NOARK Arkitektkontor AB

Kjell Norberg
arkitekt SAR

Ulf Åstrand
planingenjör

Att länsstyrelsen i Uppsala län den 19 december 1980 på sätt beslutet visar fastställt denna byggnadsplan och att beslutet vunnit laga kraft betygar

Tord Fagerberg